

Васьковська Г. В.

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Бутузова Л. П.

*кандидатка психологічних наук, доцентка,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ПОТЕНЦІАЛ ЛОГОПЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОДОЛАННІ ТРИВОЖНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ДИСЛАЛІЄЮ

Проблема тривожності у дітей із порушеннями мовлення є однією з найактуальніших у сучасній логопедії. Дошкільники з дислалією часто переживають труднощі у спілкуванні з однолітками, відчувають невпевненість у власних силах, страх перед помилкою, небажання відповідати перед групою. Такі діти нерідко стають замкненими, уникають мовленнєвих ситуацій, демонструють підвищену збудливість і нестійкий емоційний стан. Унаслідок цього у них знижується мовленнєва активність, а процес подолання порушень звуковимови стає менш ефективним [1; 3]

Дослідження С. Коноплястої, Н. Лещій, Ю. Рібцун, Н. Федорова доводять, що тривожність у дошкільному віці безпосередньо визначає

пізнавальну активність, самооцінку та мовленнєвий розвиток. Якщо оптимальна тривожність може бути рушієм розвитку, то підвишена тривожність у зв'язку з мовленнєвими порушеннями можуть суттєво позначатися на особистісному розвитку дитини. Тому логопед має поєднувати роботу над звуковою стороною мовлення з психологічною підтримкою, допомагаючи дитині повірити у власні сили й відчутти успіх.

У сучасних умовах реформування освіти та впровадження інклюзивних підходів логопедична робота потребує інноваційних методів. Використання традиційних вправ часто не дає бажаного результату, якщо не враховано емоційний стан дитини. Тому вчителі-логопеди дедалі частіше звертаються до інноваційних технологій, які дозволяють зробити заняття динамічними, емоційно насиченими та цікавими. Розглянемо ці технології.

Ігрові технології у логопедії забезпечують природну для дитини форму навчання, знімають емоційне напруження, підвищують інтерес до занять. Використання сюжетно-рольових, рухливих та творчих ігор дозволяє дитині долати страх мовленнєвих помилок, активізує мовленнєву ініціативу, розвиває комунікативну компетентність. Логопедичні ігри поєднують артикуляційні, дихальні та емоційні вправи, що сприяє гармонізації фізичного й психологічного стану [1].

Мультимедійні технології (відеоматеріали, інтерактивні програми, логопедичні тренажери) створюють позитивний емоційний фон і стимулюють увагу. Діти з дислалією, які відчувають задоволення від виконання завдань у мультимедійному форматі, демонструють зниження рівня тривожності та підвищення самооцінки [1].

Арттерапевтичні методи – ізотерапія, пісочна терапія, казкотерапія, евритмія допомагають дитині виражати внутрішній стан через творчість, що полегшує вивільнення емоцій і сприяє зниженню напруги. Арттерапевтичні техніки поєднуються з мовленнєвими завданнями, наприклад: опис предметів, створення казкових історій, озвучення персонажів, завершення діалогів у історіях. У результаті дитина не лише тренує вимову, а й отримує досвід опрацювання емоційного напруження, розвиває впевненість і комунікативні навички [2].

Логоритміка як інноваційна технологія, що поєднує рух, музику та мовлення впливає на розвиток артикуляційної й мовленнєвої моторики, водночас сприяє емоційній стабілізації дитини. Поєднання музичного ритму, рухових і дихальних вправ гармонізує психофізіологічні процеси, знижує рівень тривожності, підвищує позитивне самопочуття [3].

Інтерактивні технології спілкування передбачають створення партнерських стосунків між логопедом і дітьми. Робота у парах або малих групах сприяє соціальній адаптації дошкільників, формує позитивний досвід

взаємодії, довіру до однолітків і педагога. Спільне виконання завдань, колективні ігри, вправи на взаємопідтримку допомагають дитині подолати страх перед мовленнєвими ситуаціями та знижують рівень емоційної напруги.

Важливу роль у подоланні тривожності відіграє особистість логопеда, адже його емпатійність, терпіння, доброзичливість і впевненість створюють у дітей відчуття безпеки та прийняття. Під час занять доцільно використовувати релаксаційні прийоми – дихальні вправи, музикотерапію, рухові паузи, що сприяють зниженню тривожності, стабілізують емоційний стан і забезпечують комплексний розвиток мовлення та емоційної сфери дитини.

Практичний потенціал інноваційних технологій лежить у площині посилення корекційно-розвиткової роботи та психотерапевтичного ефекту: діти стають активнішими, упевненішими, охочіше спілкуються, що сприяє гармонійному розвитку особистості дошкільника.

Отже, використання інноваційних логопедичних технологій у роботі з дошкільниками з дислалією є дієвим засобом подолання тривожності, підвищення впевненості та мотивації до спілкування. Вони забезпечують цілісний підхід до розвитку дитини, в якому корекція мовлення поєднується з емоційною стабілізацією, створюючи умови для гармонійного особистісного становлення. Сучасний вчитель-логопед має бути не лише фахівцем із корекційних методик, а й компетентним у сфері емоційної підтримки, володіти інноваційними засобами навчання, здатними забезпечити позитивну динаміку розвитку кожної дитини.

Список використаних джерел

1. Лещій Н. Л., Гуцол М. А. Корекція мовленнєвої діяльності у дітей з порушеннями мовлення на онлайн заняттях засобами гри. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 65. С. 99-102.
2. Харківська А. Арт-техніки у корекційній роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Т. 12, № 4. С. 48-52. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i4-008>.
3. Черніченко Л. Корекція мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку засобами логоритміки. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2022. Вип 1 (1). С. 234-238. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.1.37>.